

Roald Dahl, *De zwaan*

Arie had een geweer gekregen voor zijn verjaardag. Zijn vader, die op deze zaterdagochtend om half tien alweer voor de tv hing, zei: 'Nou knul, laat maar es zien wat jij daarmee klaarmaakt. Doe 's wat nuttigs. Versier jij maar es een konijntje voor 't avondeten.'

'D'r zitten massa's konijnen op dat grote veld aan de andere kant van het meer,' zei Arie, 'ik heb ze zelf gezien.'

'Schiet op dan en ga er eentje voor ons te grazen nemen,' zei mijn vader, terwijl hij met een gespleten lucifershoutje zijn ontbijt tussen zijn tanden uitpeuterde, 'schiet op, ga er maar een voor ons pikken.'

'Twee kan je d'r van mij krijgen,' zei Arie.

'En haal op de terugweg,' zei mijn vader, 'een paar flesjes bier.'

'Dan moet ik geld hebben,' zei Arie.

Zonder zijn ogen een seconde van het scherm af te houden viste de vader een tientje uit zijn zak. 'En waag 't niet 't wisselgeld in te pikken, zoals de vorige keer,' zei hij, 'of ik zál je, jarig of niet.'

'Ach zeur niet,' zei Arie.

'En als je wilt oefenen met dat geweer,' zei de vader, 'kan je 't beste vogels nemen. Kijk eerst maar es hoeveel spreeuwen je neer kan knallen, oké?'

'Oké,' zei Arie, 't sterft van de spreeuwen in de heggen langs 't laantje. Een spreeuw da's 'n makkie.'

'Nou, als je spreeuwen dan zo'n makkie vindt,' zei de vader, 'probeer dan maar es een roodborstje. Roodborstjes zijn maar half zo groot als spreeuwen en kunnen geen seconde stil zitten. Probeer jij eerst maar es een roodborstje, jij met je grote bek over hoe goed je ben!'

'Hè Albert,' zei zijn vrouw van boven het aanrecht, 'dat vinnik niet lollig, vogeltjes schieten in mei. Konijnen kunnen me niks schelen, maar vogeltjes met nestjes, dat is heel wat anders.'

'Kop dicht,' zei de vader, 'jou is niks gevraagd. En jij, knul,' zei hij tegen Arie, 'niet met dat ding op straat rondhangen, want je hebt geen vergunning. Hou 'm in je broekspijp tot je het dorp uit bent, oké?'

'Vanzelf,' zei Arie. Hij nam zijn geweer en de doos met kogels en ging op weg om te kijken wat hij kon doodschieten. Hij was een dikke bul van een jongen, precies vandaag vijftien jaar oud geworden. Net als zijn vader, de vrachtrijder, had hij kleine spleetogjes vlak naast elkaar boven bij z'n neus. Zijn mond was slap met van die nattige lippen. Grootgebracht

in een gezin waar gewelddadigheid een alledaags verschijnsel was, was hij zelf een bijzonder agressieve jongen geworden, een vandaal.

Meestal ging hij in de weekends met een stel vriendjes met bus of trein naar voetbalwedstrijden en als zijn niet een of ander bloederig gevecht op hun naam konden schrijven, beschouwden ze het als een verloren dag.

Het gaf hem ook een hoop plezier om kleine jongetjes op te wachten na schooltijd en hun armen op hun rug te draaien. Dan moesten ze voor hem allerlei smerige, beledigende dingen over hun eigen ouders zeggen.

'Au! Niet doen, Arie, alsjeblijft niet doen!'

'Zeg op of ik draai je arm eraf.'

Tenslotte zeiden ze het altijd. Dan gaf hij nog een extra ruk aan de arm en het slachtoffer droop in tranen af.

Aries beste vriend heette Raymond. Hij woonde vier huizen verder en was ook groot voor zijn leeftijd. Maar zo zwaar en bonkig als Arie was, zo lang, mager en pezig was Raymond.

Buiten Raymonds huis stak Arie twee vingers in zijn mond en liet een lang snerpnd gefluit horen. Raymond kwam naar buiten.

'Kijk es wat ik voor me verjaardag heb gehad,' zei Arie en liet hem 't geweer zien.

'Tjee!' zei Raymond. 'Daar kunnen we lol mee hebben.'

'Kom op dan,' zei Arie, 'gaan we naar dat veld aan de andere kant van het meer konijnen schieten.'

De twee jongens gingen op weg. Het was een zaterdagmorgen in mei en het landschap rondom het dorpje waar de jongens woonden zag er prachtig uit. De kastanjabomen stonden in bolle bloei en de meidoornhagen waren wit van de bloesem.

Om bij het konijnenveld te komen moesten Arie en Raymond eerst bijna een kilometer door een smal laantje tussen de heggen. Dan moesten ze de spoorweg oversteken en om het grote meer heenlopen, waar veel wilde eenden, waterhoentjes, meerkoeten en roerdompen nestelden.

Aan de andere kant van het meer achter de heuvel lag het konijnenveld. Dit was allemaal privéterrein van meneer Dolf Hoogland en het meer zelf was een natuurreservaat voor watervogels.

Het hele laantje door schoten ze om de beurt op kleine vogeltjes in de heggen.

Arie kreeg een goudvink en een roodstaartje te pakken, Raymond een tweede goudvink, een

heggenmus en een geelgors. Alle dode vogeltjes knoopten ze met hun pootjes aan een eindje touw. Raymond ging nooit ergens heen zonder een rol touw en een mes in zijn jaszak. Nu bungelden er vijf vogeltjes aan een eindje touw.

'Zeg weet je,' zei Raymond, 'die kunnen we opeten.'

'doe niet zo stom,' zei Arie, 'd'r zit nog niet genoeg vlees aan om een houtworm te eten te geven.'

'Welles,' zei Raymond, 'de Fransen eten ze en Italianen ook. Meester Sanders zei dat op school. Hij zei dat ze netten spannen en wel een miljoen vogels vangen en dan eten ze ze op.'

'Nou goed,' zei Arie, 'laten we kijken hoeveel we er te pakken krijgen. Dan nemen we ze mee naar huis en gooien ze in de konijnenstoofpot.'

De hele weg langs het laantje schoten ze op alle vogeltjes die ze maar zagen. Tegen de tijd dat ze bij de spoorweg kwamen bungelden er veertien vogeltjes aan het touwtje.

'Hee!' fluisterde Arie en wees met zijn arm, 'kijk daar es.'

Naast de spoorlijn was een groepje bomen en struiken en naast een van de struiken stond een jongetje. Hij tuurde door een verrekijker omhoog in de takken van een oude boom.

'Weet je wie dat is?' fluisterde Raymond terug.

'Da's dat ettertje van Walters.'

'Verdomd ja,' fluisterde Raymond terug. 't is Walters, dat onderkruipsel.'

Peter Walters beschouwden zij als hun grootste vijand. Arie en Raymond konden hem niet uitstaan omdat hij bijna alles was wat zij niet waren. Hij was klein en smalletjes. Hij had sproeten en droeg een bril met dikke glazen. Hij was een geweldige leerling en al was hij nog maar dertien jaar, toch zat hij in een hogere klas. Hij was dol op muziek en kon goed pianospelen. In sport was hij slecht. Hij was rustig en beleefd. Zijn kleren, hoe versted en gestopt ze ook waren, waren altijd schoon. En zijn vader werkte op een kantoor.

'Zullen we die rotjongen eens even de stuipen op 't lijf jagen?' fluisterde Arie.

De twee grote jongens slopen tot vlakbij het kleine jongetje, dat hen niet zag omdat hij nog steeds de verrekijker voor zijn ogen hield.

'Handen omhoog!' schreeuwde Arie met het geweer op hem gericht.

Peter Walters maakte een reuzensprong. Hij liet de kijker zakken en tuurde door zijn bril naar de twee indringers.

'Schiet op,' schreeuwde Arie, 'hens up!'

'Ik zou dat geweer niet op mensen richten als ik jou was,' zei Peter.

'Wij zeggen hier wat er gebeuren moet!' zei Arie.

'Handen omhoog dus,' zei Raymond, 'als je geen kogel in je pens wil.'

Peter Walters stond doodstil met de verrekijker in zijn handen. Hij keek naar Raymond. Toen naar Arie. Hij was niet bang, maar hij wist maar al te goed dat je met deze twee moest uitkijken. Hij had door de jaren heen al heel wat van hen te lijden gehad.

'Wat willen jullie eigenlijk?' vroeg hij.

'DOE JE HANDEN OMHOOG,' krijste Arie tegen hem, 'KAN JE GEEN NEDERLANDS?'

Peter Walters verroerde zich niet. 'Ik tel tot vijf,' zei Arie, 'en als ze dan nog niet omhoog zijn, krijg je een kogel in je donder. Een... twee... drie...'

Langzaam stak Peter Walters zijn armen in de lucht. Het was het enige verstandige wat hij kon doen.

Raymond deed een stap naar voren en rukte de verrekijker uit zijn hand. 'Wat moet je daarmee?' snauwde hij, 'wie zat je te bespioneren?'

'Niemand.'

'Lieg niet, Walters. Die dingen zijn om mee te spioneren. Wedden dat je ons bespioneerde! Zo is het toch hè? Beken het maar.'

'Ik bespioneerde jullie niet.'

'Geef 'm een lel,' zei Arie, 'dat zal 'm leren niet tegen ons te liegen.'

'Zo meteen,' zei Raymond, 'daar werk ik net naar toe.'

Peter Walters berekende zijn kansen om te vluchten. Het enige wat hij zou kunnen doen was omdraaien en wegrennen, en daar schoot hij niks mee op. Ze zouden hem in een paar seconden hebben ingehaald. En als hij om hulp schreeuwde was er geen mens die hem kon horen.

Het enige wat hij dus kon doen was kalm blijven en proberen zich eruit te praten.

'Houd je handen omhoog!' blafte Arie, terwijl hij de loop van zijn geweer langzaam van de ene naar de andere kant bewoog, zoals hij gangsters had zien doen op de tv. 'Vooruit, mannetje, omhoog!'

Peter deed wat hem gezegd werd.

'Nou wie spioneerde je dan?' vroeg Raymond.

'Zeg op!'

'Ik keek naar een groene specht,' zei Peter.

'Een wat?'

'Een groene specht, een mannetje. Hij was de stam van die dode oude boom aan het bekloppen om maden te zoeken.'

'Waar zit ie?' snauwde Arie. 'Dan zal ik 'm es even te pakken nemen!'

'Helemaal niet,' zei Peter en keek naar het bosje vogeltjes dat aan Raymonds schouder

hing. 'Hij vloog meteen weg toen jullie zo schreeuwden. Spechten zijn erg schuw.'
'Waarom zat je naar 'm te kijken?' vroeg Raymond wantrouwend. 'Wat heb je daar nou aan? Heb je niks beters te doen?'
'Het is leuk om naar vogels te kijken,' zei Peter, 'het is een stuk leukers dan ze dood te schieten.'
'Nee maar, jij kleine brutale vlerk!' riep Arie. 'Jij vindt 't dus niet leuk dat wij vogels schieten hè? Bedoel je dat soms?'
'Ik vind het absoluut zinloos.'
'Jij vindt niks wat wij doen leuk, is het wel?' zei Raymond.
Peter gaf geen antwoord.
'Nou dan zal ik jou es even wat vertellen,' ging Raymond verder. 'Wij vinden ook niks leuk wat jij doet.'
Peters armen begonnen pijn te doen. Hij besloot een risico te nemen, langzaam liet hij ze naar beneden zakken.
'Omhoog!' gilde Arie. 'Doe die handen omhoog!'
'En als ik dat niet doe?'
'Verrek! Jij hebt lef zeg,' zei Arie. 'Ik zeg je nou voor de laatste keer dat ik de trekker overhaal als je 't verdomt je handen omhoog te steken.'
'Dat zou een misdaad zijn,' zei Peter, 'dat zou een geval voor de politie worden.'
'En jij zou een geval voor 't ziekenhuis zijn!' zei Arie.
'Toe dan, schiet dan,' zei Peter, 'dan sturen ze je naar een verbeteringsgesticht, een soort gevangenis.'
Hij zag Arie aarzelen.
'Je vraagt er gewoon om, weet je dat?' zei Raymond.
'Ik vraag alleen maar gewoon om met rust gelaten te worden,' zei Peter. 'Ik heb jullie niets gedaan.'
'Je bent een rottig klein opscheppertje,' zei Arie, 'dat is net precies wat je bent: een rottig klein opscheppertje.'
Raymond boog zich naar Arie toe en fluisterde wat in z'n oor.
Arie luisterde aandachtig. Toen sloeg hij zich op zijn heup en zei: 'Hè ja! Dat is een prima idee!'
Arie legde zijn geweer op de grond en ging op het jongetje af. Hij pakte hem beet en smeed hem tegen de grond. Raymond haalde de rol touw uit zijn zak en sneed er een stuk af. Samen drukten ze zijn armen naar voren en bonden zijn polsen stevig aan elkaar vast.
'Nou zijn benen,' zei Raymond.
Peter stribbelde tegen en kreeg een stomp in z'n maag. Hij snakte naar adem en lag stil. Vervolgens bonden ze zijn enkels vast met een ander stuk touw. Hij was nu volslagen hulpeloos.

Arie raapte zijn geweer op en greep met zijn andere hand een van Peters armen. Raymond pakte de andere arm en samen begonnen zij de jongen over het gras naar de spoorlijn te slepen.
Peter hield zijn mond stijf dicht. Wat zij ook van plan waren, praten zou nooit helpen. Zij sleurden hun slachtoffer de spoordijk op. Toen pakte de een zijn armen en de ander zijn benen, zij tilden hem op en legden hem languit tussen de rails.
'Jullie zijn gek!' zei Peter. 'Dat kunnen jullie niet doen!'
'O vindt meneer dat? Nou het is alleen maar een klein lesje om te leren om niet zoveel praats te hebben.'
'Nog wat touw,' zei Arie.
Raymond haalde de rol touw te voorschijn en de twee grote jongens begonnen hun slachtoffer nu zo vast te binden dat hij zich nooit tussen de rails vandaan zou kunnen kronkelen. Dat deden ze door een lus rond elke arm te leggen en het touw onder de rail aan elke kant door te trekken.
Hetzelfde deden zij met zijn middel en zijn enkels. Toen ze klaar waren lag Peter Walters hulpeloos en vrijwel zonder een vin te kunnen verroeren tussen de rails gebonden. De enige delen van zijn lichaam, die hij nog een beetje kon bewegen, waren zijn hoofd en zijn voeten. Arie en Raymond deden een stap naar achteren om hun werk te inspecteren.
'Dat hebben we lang niet gek gedaan,' zei Arie.
'De treinen rijden hier om het halfuur op deze lijn,' zei Raymond.
'We hoeven niet lang te wachten.'
'Dat is moord!' riep het kleine jongetje tussen de rails.
'Niks hoor,' zei Raymond tegen hem, 'daar is niks van aan.'
'Maak me los! Alsjeblieft maak me los, als er een trein langs komt rijdt hij me dood!'
'Als je doodgaat,' zei Arie, 'dan is dat je eigen stomme schuld, mannetje, en ik zal je vertellen waarom. Als jij je kop optilt zoals nou, dan ben je er geweest, jochie. Als je helemaal plat blijft liggen dan heb je misschien een kansje 't er levend af te brengen. Nou ja, misschien ook niet want ik zou niet precies weten hoeveel ruimte die treinen aan de onderkant overlaten. Zeg, weet jij toevallig hoeveel ruimte treinen van onder hebben, Raymond?'
'Een verrekt klein beetje,' zei Raymond, 'ze zijn heel laag bij de grond gebouwd.'
'Kan net genoeg zijn en 't kan ook net niet genoeg zijn,' zei Arie.
'Laten we 't zo zeggen,' zei Raymond 't zou vast net genoeg zijn voor een gewoon mens zoals ik of jij, Arie, maar van meneertje Walters

hier, weet ik 't nog zo net niet en ik zal je zeggen waarom.'

'Waarom dan?' vroeg Arie om hem aan te moedigen.

'Meneertje Walters hier heeft een opgeblazen kop, dat is waarom.

Hij heeft zo'n allemachtige grote kop dat ik persoonlijk denk dat de onderkant van de trein er hoe dan ook een stukkie af zal schrapen. Ik zeg niet dat ie z'n kop eraf rijdt, dat zeg ik niet. Ik ben er zelfs vrij zeker van dat ie dat niet zal doen. Maar hij zal zijn gezicht behoorlijk toetakelen. Daar kan je donder op zeggen.'

'Daar zou je wel eens gelijk in kunnen hebben,' zei Arie.

't is niet zo best,' zei Raymond, 'om zo'n grote opgezwollen kop vol hersens te hebben als je op een spoorlijn ligt en een trein op je afkomt. Zo is 't toch, Arie?'

'Zo is 't net,' zei Arie.

De twee grote jongens sprongen de dijk af en gingen achter een paar struiken op het gras zitten. Arie haalde een pakje sigaretten te voorschijn en ze staken allebei op.

Hulpeloos tussen de rails besefte Peter Walters nu dat ze hem niet los zouden maken. Het waren gevaarlijke gekken, die jongens. Zij leefden bij 't moment alleen en maalden niet om de gevolgen van hun daden. Ik moet proberen kalm te blijven en na te denken, zei Peter tegen zichzelf. Zo lag hij daar, doodstil, en woog zijn kansen af. Die kansen lagen vrij goed. Het hoogste stukje van hem was zijn neus. Hij schatte dat het puntje van zijn neus ongeveer tien centimeter boven de rails uitstak. Zou dat teveel zijn? Hij wist niet precies hoeveel ruimte die moderne locomotieven van onderen hadden. Veel was het zeker niet. Zijn achterhoofd lag op het kiezel tussen twee dwarsliggers. Hij moest proberen een kuiltje te maken in het kiezel. Dus begon hij zijn hoofd heen en weer te wiebelen om de steentjes opzij te drukken en zo maakte hij langzamerhand een klein kuiltje, een holletje in het kiezel.

Uiteindelijk had hij zijn hoofd volgens eigen berekening zo'n vijf centimeter omlaag gekregen. Dat was genoeg voor zijn hoofd. Maar nu zijn voeten. Die staken ook uit. Dat loste hij op door zijn bijeengebonden voeten naar een kant te draaien, zodat ze bijna plat tegen de grond lagen.

Hij wachtte op de trein.

Zou de machinist hem zien?

Dat was heel onwaarschijnlijk, want dit was een van de doorgaande lijnen, waarop ze van die enorme locomotieven gebruikten waarin de machinist helemaal achteraan zat en alleen maar op de signalen lette. Op dit gedeelte van de baan reden de treinen wel zo'n

honderdtwintig kilometer per uur. Dat wist Peter. Hij had er vaak genoeg naar zitten kijken. Toen hij klein was had hij de gewoonte hun nummers op te schrijven in een klein boekje, en soms hadden de locomotieven ook namen met gouden letters op de zijkant.

In elk geval, zei hij tegen zichzelf, zou het een gruwelijke belevens worden. Het lawaai zou oorverdovend zijn en de wervelwind van honderdtwintig kilometer per uur zou ook niet bepaald prettig zijn.

Hij vroeg zich een ogenblik af of er onder de trein, als die over hem heen denderde, niet een soort luchtledig zou ontstaan, zodat hij omhoog gezogen zou worden. Dat zou best eens kunnen. Daarom moest hij zich, wat er ook gebeurde, er helemaal op concentreren om zijn hele lichaam tegen de grond gedrukt te houden. Vooral niet slap worden. Je stijf houden en je spieren spannen en je tegen de grond drukken.

'Hoe is 't, slome?' riep een van hen van achter de struiken. 'Hoe voelt 't om te wachten op je laatste uurtje?'

Hij besloot geen antwoord te geven. Hij keek naar de blauwe lucht boven zijn hoofd, waar een enorme stapelwolk langzaam van links naar rechts dreef. En om niet te denken aan wat er dadelijk zou gaan gebeuren deed hij een spelletje, dat zijn vader hem lang geleden eens geleerd had, op een warme zomerdag toen zij op hun rug in het gras lagen boven op de klippen. Dat spelletje was rare gezichten op te sporen in de plooiën, schaduwen en welvingen van stapelwolken. Als je maar echt keek, had zijn vader gezegd, dan ontdekte je altijd wel het een of andere gezicht daar boven.

Peter liet zijn ogen langzaam over de wolk dwalen. Aan een kant zag hij een eenogige man met een baard. Aan de andere kant zat een lachende heks met een lange puntkin. Er vloog een vliegtuigje van het oosten naar het westen voor de wolk langs. Het was een eenmotorig vliegtuigje met van die hoge vleugels en een rode romp. Een oude pipercup, dacht hij. Hij keek ernaar tot het verdween.

En toen plotseling hoorde hij een eigenaardige vibratietoon uit de rails komen, aan beide zijden van hem. Het was heel zacht, dat geluid, bijna onhoorbaar, een zoemend vroemend gefluister dat van heel ver weg langs de rails scheen te komen.

Dat is een trein, zei hij tegen zichzelf.

Het trilgeluid van de rails werd luider en nog luider. Hij tilde zijn hoofd op en keek de baan af die zich kaarsrecht kilometers in de verte uitstreekte. Het was op dat moment dat hij de trein zag.

Eerst was het niet meer dan een stipje, een klein zwart stipje in de verte, maar in die paar seconden dat hij zijn hoofd omhoog hield werd het stipje al groter en groter en begon het vorm te krijgen en al gauw was het geen stipje meer maar de grote stompe neus van een sneltrein. Peter liet zijn hoofd vallen en drukte het uit alle macht in het kleine kuiltje dat hij er voor gemaakt had in het kiezel. Hij draaide zijn voeten naar een kant. Hij deed zijn ogen stijf dicht en probeerde zijn lichaam in de grond te boren.

De trein vloog over hem heen als een ontploffing. Het was alsof er een geweer in zijn hoofd afging. En met de ontploffing kwam er een krijssende rukwind die als een orkaan door zijn neusgaten in zijn longen woei.

Het lawaai was verpletterend.

De wind deed hem stikken.

Hij had het gevoel dat hij levend opgevreten en ingeslikt in de maag van een krijssend mensenetend monster belandde.

En toen was het voorbij. De trein was weg.

Peter deed zijn ogen open en zag de blauwe lucht en de grote witte wolk die nog steeds boven overdreef. Het was nu allemaal voorbij en hij had het gehaald. Hij had het overleefd.

'Hij heeft 'm gemist,' klonk een stem.

'Wat jammer,' klonk een andere stem.

Hij keek opzij en zag de twee grote lummels over hem heen gebogen. 'Snij 'm maar los,' zei Arie.

Raymond sneed de touwen door waarmee hij aan beide kanten aan de rails gebonden was.

'Maak z'n voeten maar los, dat ie kan lopen, maar z'n handen niet,' zei Arie.

Raymond sneed het touw rond zijn enkels door.

'Sta op,' zei Arie.

Peter krabbelde omhoog.

'Je bent nog steeds onze gevangene, ventje,' zei Arie.

'En die konijnen dan?' vroeg Raymond. 'Ik dacht dat we achter de konijnen aangingen?' 'tijd zat,' antwoordde Arie. 'Ik dacht zo dat we onderweg net zo goed even dat stuk ongeluk in het meer konden lazeren.'

'Prima,' zei Raymond, 'zal 'm afkoelen.'

'Jullie hebben je lolletje nou toch wel gehad,' zei Peter Walters, 'waarom laten jullie me niet gaan?'

'Omdat je onze gevangene bent,' zei Arie, 'en niet zo'n doodgewone gevangene ook. Je bent een spion. En je weet wat er met spionnen gebeurt als ze gevangen worden, hè? Die worden tegen de muur gezet en doodgeschoten.'

Peter zei daarna maar niets meer.

Het had geen zin om deze twee uit te dagen.

Hoe minder hij tegen hen zei en hoe minder hij

zich verzette, des te meer kans zou hij hebben het er heelhuids af te brengen. Hij twijfelde er geen seconde aan dat zij in deze stemming in staat waren hem werkelijk ernstig iets toe te brengen. Hij wist dat Arie na schooltijd al een keer kleine Erik Peters' arm had gebroken en dat Eriks ouders naar de politie waren gegaan. En hij had bovendien Raymond horen opscheppen over wat ze noemden 'de beuk er inzetten' bij de voetbalwedstrijden waar ze heen gingen.

Dat betekende dan bijvoorbeeld iemand in zijn gezicht of zijn maag trappen wanneer hij op de grond lag. Het waren echte vandalen deze twee, en te oordelen naar wat Peter bijna elke dag in z'n vaders krant las, waren zij bepaald niet de enigen. Het leek wel of het hele land vol van die bruten zat. Ze vernielden hele treincoupés, ze hielden veldslagen op straat met messen, fietskettingen en loden pijpen; ze vielen voorbijgangers aan, vooral andere jongelui die alleen over straat gingen, en ze timmerden kleine cafeetjes in elkaar.

Arie en Raymond waren dan misschien nog niet helemaal volleerde vandalen, maar ze waren al een heel eind op weg.

Daarom, zei Peter tegen zichzelf, moest hij ze gewoon hun gang laten gaan. Vooral niet beledigen. Ze op geen enkele manier kwaad maken. En 't allerbelangrijkste was zich nooit te verzetten.

Misschien zouden ze dan eindelijk genoeg krijgen van dit vuile spelletje en konijnen gaan schieten.

De twee grote jongens hadden ieder een arm van Peter vastgepakt en zo, met hem tussen zich in, marcheerden ze over het weiland in de richting van het meer. De polsen van de gevangene zaten nog steeds vastgebonden voor zijn lichaam.

Arie droeg het geweer in zijn andere hand. Raymond droeg de verrekijker die hij Peter had afgenomen. Ze kwamen bij het meer. Het meer was prachtig op deze gouden meimorgen. Het was een lang, vrij smal meer met grote wilgenbomen die hier en daar langs de oevers groeiden. In het midden was het water helder en schoon, maar dicht bij het land lag een wildernis van riet en lisdodden.

Arie en Raymond marcheerden met hun gevangene naar de oever van het meer en bleven daar staan.

'goed dan,' zei Arie, 'ik stel voor dat jij dit rotventje bij z'n armen pakt en ik bij z'n benen en dat we 'm dan zo ver mogelijk het mooi modderige rietveld in jonassen. Wat vind je ervan?'

'Staat me wel aan,' zei Raymond, 'en we laten z'n handen wel vast, hè?'

'Precies,' ze Arie, 'wat vind jij ervan snotneus?'

'Als jullie dat met alle geweld willen doen, kan ik jullie toch niet tegenhouden,' zei Peter zo koel en kalm als hij maar kon.

'Probeer ons maar es tegen te houden,' zei Arie grijnzend, 'en kijk dan maar es wat er met je gebeurt.'

'Een laatste vraag,' zei Peter, 'pakken jullie ooit jongens die net zo groot zijn als jullie?'

Zodra hij dat zei wist hij dat hij een fout had gemaakt. Hij zag Aries wangen rood worden en een klein gevaarlijk vonkje in zijn zwarte oogjes dansen.

Gelukkig bracht Raymond op datzelfde moment uitkomst. 'Hee! Kijk es wat daar voor een beest in het riet rondzwemt!' schreeuwde hij en wees ernaar. 'die moeten we hebben!' Het was een wilde eend, een woerd met een lepelvormige gebogen gele snavel en een smaragdgroene kop met een witte ring om zijn hals.

'Die kan je vast wel eten,' ging Raymond verder. 'Dat is een wilde eend.'

'die pak ik,' zei Arie.

Hij liet de arm van de gevangene los en legde het geweer tegen zijn schouder.

'Dit is een vogelreservaat,' zei Peter.

'Een wat?' vroeg Arie en liet het geweer zakken.

'Niemand mag hier vogels schieten. Dat is streng verboden.'

'En wie beweert dat 't verboden is?'

'De eigenaar, meneer Hoogland.'

'Probeer je soms grappig te wezen,' zei Arie en legde opnieuw aan. Hij vuurde. De eend schrompelde ineem in het water.

'Halen,' zei Arie tegen Peter. 'Snij z'n handen los, Raymond, dan kan ie mooi voor jachthond spelen en de vogels die we schieten ophalen.'

Raymond pakte zijn mes en sneed het touw om de polsen van het kleine jongetje door.

'Schiet op!' snauwde Arie. 'Halen!'

De dood van de prachtige eend had Peter erg aangegrepen. 'Dat doe ik niet,' zei hij.

Arie sloeg hem met de vlakke hand hard in zijn gezicht. Peter viel niet op de grond, maar uit een neusgat begon een klein straaltje bloed te vloeien.

'Jij kleine gore smeerlap!' zei Arie. 'Probeer nog eens nee te zeggen en ik zal je wat beloven. Dit is wat ik je beloof. Als je ook nog maar een enkele keer nee zegt, dan sla ik al jouw blinkende witte tanden uit je bek, onder en boven. Begrepen?'

Peter zei niets.

'Geef antwoord!' blafte Arie. 'Heb je dat goed begrepen?'

'Ja,' zei Peter zachtjes. 'Ik heb 't begrepen.'

'Schiet dan een beetje op,' schreeuwde Arie.

Peter liet zich van de oever in het modderige water zakken en haalde de eend tussen het

riet uit. Hij bracht hem terug. Raymond nam hem af en knoopte een touwtje om zijn poten.

'Nou we een echte jachthond hebben, moesten we maar es proberen nog wat meer van die eenden te pakken te krijgen,' zei Arie. Hij wandelde langs de oever met het geweer in de hand en zocht de rietkraag af.

Plotseling stond hij stil. Hij bukte. Hij legde een vinger tegen zijn lippen en zei: 'Ssst!'

Raymond ging bij hem staan. Peter stond een paar meter verder met een broek vol modder tot aan zijn knieën.

'Kijk daar es,' fluisterde Arie en wees in een dichte bos lisdodden, 'zie jij wat ik zie?'

'Allemachtig,' riep Raymond, 'wat een prachtstuk!'

Peter, die van een afstandje tussen de lisdodden tuurde, zag dadelijk waar ze naar keken. Het was een zwaan, een schitterende witte zwaan die vredig op haar nest zat. Het nest zelf bestond uit een grote stapel riet en lissen, die een halve meter boven het water uitstak, en erbovenop zat de zwaan als de grote witte koningin van het meer. Haar kop was naar de jongens op de oever gekeerd, waakzaam en oplettend.

'Hoe vind je die?' vroeg Arie. 'Dat is nog es andere koek dan eenden, hè?'

'Denk je dat je 'm kan hebben?' vroeg Raymond.

'Tuurlijk kan ik die hebben, ik schiet 'm dwars door z'n kanis.'

Peter voelde wilde woede in zich opstijgen. Hij liep naar de grote jongens toe. 'Ik zou die zwaan maar niet doodschieten, als ik jou was,' zei hij terwijl hij probeerde zijn stem in bedwang te houden. 'Zwanen zijn de meest beschermde vogels van het land.'

'En wat heeft dat ermee te maken,' vroeg Arie spottend. 'En ik zal je nog es wat zeggen,' ging Peter verder, die nu alle voorzichtigheid uit het oog verloor. 'Geen mens schiet op vogels die op hun nest zitten. Helemaal geen mens! Ze kan zelfs wel op jonkies zitten! Dat kan je gewoon niet doen!'

'En wie zegt dat?' vroeg Raymond honend.

'Meneertje betweter snotneus Peter Walters zeker?'

'Het hele land zegt het,' antwoordde Peter. 'De wet zegt het en de politie zegt het en iedereen zegt het!'

'Ik niet!' zei Arie en legde aan.

'Niet doen,' gilde Peter, 'doe het alsjeblieft niet!'

Krak! Het geweer ging af. De kogel raakte de zwaan precies midden in haar elegante kop en de lange witte nek gleed omlaag op de rand van het nest.

'Hebbes!' riep Arie.

'n Meesterschot!' schreeuwde Raymond.

Arie draaide zich om naar Peter die er klein en spierwit en verstijfd bij stond. 'Ga halen,' beval hij.

Opnieuw verroerde Peter zich niet.

Arie ging naar 't kleine jongetje toe en bracht zijn gezicht vlak bij dat van Peter. 'Ik zeg 't je nu voor de allerlaatste keer,' zei hij zachtjes en dreigend. 'Ga halen!'

De tranen stroomden over Peters gezicht toen hij langzaam het water in liep. Hij waadde naar de dode zwaan en tilde haar teder op met beide handen. Eronder zaten twee heel kleine zwaantjes met donzige gele lijfjes. Ze zaten dicht tegen elkaar aan gekropen, midden in het nest.

'Zijn 't eieren?' schreeuwde Arie vanaf de oever. 'Nee,' antwoordde Peter. 'Niks.'

Er was misschien een kans, dacht hij, dat 't mannetje, wanneer 't terugkwam, door zou gaan met de jongen alleen te voederen, wanneer ze in het nest bleven. Hij wilde ze in ieder geval niet aan de tedere zorgen van Arie en Raymond blootstellen.

Peter droeg de dode zwaan naar de oever van het meer. Hij legde haar op de grond. Toen stond hij op en keek de andere twee recht in het gezicht. Zijn ogen, nog nat van de tranen, vlamden van woede. 'Dat was een smerige rotstreek,' schreeuwde hij. 'Dat was een stomme, onzinnige, vuile rotstreek. Jullie zijn een stelletje achterlijke idioten! Jullie hadden doodgeschoten moeten worden in plaats van de zwaan! Jullie zijn 't niet waard om te leven!' Daar stond hij, zo lang als hij zich maar kon maken, indrukwekkend in zijn woede, tegenover de twee grote jongens, zonder zich er nog om te bekommeren wat zij met hem zouden doen.

Arie sloeg hem niet dit keer. Hij leek eerst een heel klein beetje van zijn stuk gebracht door deze uitbarsting, maar hij herstelde zich al vlug. En nu plooiden zijn slappe lippen zich tot een sluwe nattige grijns en begonnen zijn dicht bij elkaar staande oogjes boosaardig te glinsteren.

'Dus jij houdt van zwanen, hè?' vroeg hij zachtjes.

'Ik houd van zwanen en ik haat jullie!' schreeuwde Peter.

'En heb ik 't goed,' ging Arie nog steeds grijnzend verder, 'heb ik het absoluut goed, dat jij zou willen dat deze ouwe zwaan hier nog leefde?'

'Wat een stomme vraag,' schreeuwde Peter.

'Hij moet een klap voor z'n donder hebben,' zei Raymond.

'Wacht,' zei Arie, 'ik zal dit varkentje wel effe wassen.' Hij wendde zich weer tot Peter. 'Dus als ik kon maken dat deze zwaan weer levend

was en weer rond kon vliegen, dan zou je blij zijn, oké?'

'Nog zo'n stomme vraag!' riep Peter. 'Wie denk je wel dat je bent?'

'Dat zal ik je precies vertellen,' zei Arie. 'Ik ben een tovenaars, dat ben ik. En alleen om jou blij en tevreden te maken zal ik een toverkunst doen waardoor deze dooie zwaan weer gaat leven en weer rond gaat vliegen.'

'Onzin!' zei Peter. 'Ik ga weg.'

Hij draaide zich om en begon weg te lopen.

'Pak 'm,' zei Arie.

Raymond pakte hem.

'Laat me los!' riep Peter.

Raymond sloeg hem hard in zijn gezicht.

'Nou, nou,' zei hij, 'niet vechten met tantetje, tenminste als je heel wilt blijven.'

'Geef me je mes,' zei Arie en stak zijn hand uit. Raymond gaf hem zijn mes.

Arie knielde bij de dode zwaan en strekte een van haar enorme vleugels uit. 'Let nou es op,' zei hij.

'Wat ga je nou uithalen?' vroeg Raymond.

'Dat zal je wel zien,' zei Arie. En hij begon nu met het mes de grote witte vleugel van het zwanenlijf los te snijden.

Er zit een gewricht op de plek waar de vleugel aan de zijde van de vogel vastzit, en Arie zocht dat gewricht op, zette het mes erin en sneed de pees door. Het mes was vlijmscherp en het duurde niet lang of de vleugel was los.

Arie draaide de zwaan om en sneed de andere vleugel af.

'Touw,' zei hij, en stak zijn hand uit naar Raymond.

Raymond, die Peters arm stevig vasthield, keek geboeid toe. 'Waar hè je dat nou geleerd, om vogels te slachten?' vroeg hij.

'Op kippen,' zei Arie, 'vroeger jatten we altijd kippen van boer Willemsen, en dan sneden we ze in stukken en verkwanselden die bij een poelier in de stad. Geef me nou touw.'

Raymond gaf hem de rol touw.

Arie sneed er zes stukken af, ieder van ongeveer een meter. Boven aan de vleugel van de zwaan zitten een stel stevige botten.

Arie nam een van de vleugels en begon de touwtjes met de ene eind van de bovenkant van de grote vleugel vast te knopen. Toen hij dat gedaan had, tilde hij de vleugel met de zes touwtjes eraan op en zei tegen Peter: 'Steek je arm uit.'

'Je bent hartstikke gek!' gilte het jongetje.

'Totaal krankzinnig!'

'Laat 'm z'n armen uitsteken,' zei Arie tegen Raymond.

Raymond hield een gebalde vuist voor Peters gezicht en duwde die zachtjes tegen zijn neus. 'Zie je dit,' zei hij. 'Nou, daarmee ga ik je smoel inslaan als je niet precies doet wat je gezegd

wordt, begrepen? Steek nou die arm uit als een braaf jochie.'

Peter voelde zijn verzet wegebben. Hij kon niet langer tegen deze lieden op. Een paar tellen staarde hij naar Arie. Arie zag er met die kleine dicht bij elkaar staande kraaloogjes uit alsof hij tot alles in staat was als hij echt boos werd. Peter voelde op dat moment dat Arie makkelijk iemand zou kunnen vermoorden als hij kwaad werd. Arie, dat gevaarlijke, achterlijke kind, speelde een spelletje en het zou heel onverstandig zijn, zijn plezier te bederven. Peter stak een arm uit.

Arie begon de zes touwtjes een voor een aan Peters arm te binden, en toen hij klaar was, zat de witte zwanenvleugel stevig over de hele lengte aan de arm vastgemaakt.

'Wat vind je daarvan?' vroeg Arie terwijl hij een stap naar achteren deed en zijn werk inspecteerde.

'Nou de andere,' zei Raymond die doorkreeg wat Arie van plan was. 'Je kan 'm toch niet met maar één vleugel door de lucht laten vliegen?' 'De andere vleugel komt eraan,' zei Arie. Hij knielde weer neer en bond zes nieuwe touwtjes aan de bovenkant van de tweede vleugel. Toen stond hij weer op.

'Kom op met je andere arm,' zei hij. Peter die zich misselijk en volslagen belachelijk voelde, stak zijn andere arm uit. Arie bond de vleugel er stevig aan vast.

'Alsjeblieft!' riep Arie. Hij klapte in zijn handen en deed een dansje op het gras. 'Daar hebben we waarachtig weer een nieuwe echte levendige zwaan!' Zei ik 't niet, da'k een tovenaer was? Zei ik 't niet, dat ik die dooie zwaan met mijn toverkunst weer kon laten leven en laten rondvliegen? Zei ik 't niet?' Daar stond Peter in de zonneschijn naast het meer op deze prachtige meimorgen met de enorme, slappe en een beetje bloederige vleugels die potsierlijk aan weerskanten van zijn lichaam bungelden. 'Ben je klaar?' vroeg hij.

'Zwanen praten niet,' zei Arie. 'Hou je rotsnavel dicht! En spaar je krachten maar, snotneus, want die zul je hard nodig hebben om door de lucht te vliegen.' Arie raapte zijn geweer op, greep Peter met zijn vrije hand in zijn nekvel en zei: 'Lopen!'

Ze liepen langs de oever van het meer tot ze bij een hoge, sierlijke wilg kwamen. Daar stonden ze stil. De boom was een treurwilg. De lange takken hingen van grote hoogte omlaag tot ze bijna het wateroppervlak raakten.

'En nou gaat onze toverzwaan effetjes een stukkie tovervliegen weggeven,' kondigde Arie aan. 'Wat jij dus gaat doen, meneertje Zwaan, is naar het topje van deze boom klimmen en als je daar bent ga je je vleugels uitspreiden

als een zoet zwanenpaantje en dan ga je de lucht in.'

'Fantastisch!' riep Raymond. 'Reusachtig! Een prima idee!'

'Vinnik ook,' zei Arie. 'Nou zullen we dan es zien hoe knap dat knappe zwanenpaantje nou eigenlijk precies is. Hij is o zo knap op school, dat weten we allemaal, en hij is de beste van de klas en een echte bolleboos. Maar nou es precies kijken hoe knap hij eigenlijk is, als ie daar boven in een boom zit! Hè, meneertje Zwaan?' Hij gaf Peter een zet in de richting van de boom.

Hoe veel verder zou deze waanzin nog kunnen gaan? Vroeg Peter zich af. Hij begon zichzelf ook een beetje waanzinnig te voelen, alsof niets meer echt was en niets van dit alles waar gebeurde. Maar het idee om boven in die boom te zitten, eindelijk buiten het bereik van deze schoften, was erg aantrekkelijk. Wanneer hij daarboven zat, kon hij daar blijven. Hij geloofde nooit dat ze de moeite zouden nemen achter hem aan te klimmen. En zelfs als ze dat wel deden, kon hij toch zeker uit hun handen blijven op een dunne tak die geen twee mensen zou kunnen houden.

De boom was vrij gemakkelijk om in te klimmen. Er waren verschillende lage takken om mee te beginnen. Hij begon te klimmen. De reusachtige witte vleugels, die aan zijn armen bungelden, zaten hem steeds in de weg, maar dat was onbelangrijk. Wat Peter nu belangrijker vond was dat hij bij elke centimeter hoger een centimeter verder verwijderd raakte van zijn kwelgeesten beneden. Hij was nooit zo'n bomenklimmer geweest en hij was er niet goed in, maar niets ter wereld zou hem nu tegen kunnen houden de top van deze boom te bereiken. En als hij daar eenmaal was, zouden ze hem vast niet meer kunnen zien door de bladeren.

'Hoger!' schreeuwde Aries stem. 'Doorgaan!' Peter ging door en op een gegeven ogenblik was hij op een punt dat hij onmogelijk verder kon. Met zijn voeten stond hij op een tak, die ongeveer zo dik was als een pols, en deze tak reikte tot ver over het meer en boog zich daarna sierlijk naar beneden. Alle takken boven hem waren erg dun en zwiebelig, maar de tak waar hij zich aan vasthield was net sterk genoeg. Daar stond hij en rustte uit van zijn klimpartij. Voor het eerst keek hij naar beneden. Hij stond heel hoog, minstens vijftien meter. Maar de twee jongens kon hij niet zien. Ze stonden niet meer aan de voet van de boom. Zou het kunnen dat ze eindelijk weg waren?

'Oké, meneertje Zwaan!' klonk de gevreesde stem van Arie. 'Luister nou goed!'

Het tweetal was een eindje van de boom af gelopen, naar een plaats vanwaar zij het kleine jongetje bovenin duidelijk konden zien. Op hen neerkijkend beseftte Peter hoe dun en iel de bladeren van een treurwilg zijn. Ze boden hem nauwelijks dekking.

'Luister goed, meneer Zwaan!' schreeuwde de stem. 'Loop de tak waar je op staat af! Ga door tot je precies boven het lekker modderige water bent! Dan ga je hoop de lucht in!'

Peter verroerde zich niet. Hij stond vijftien meter boven hen en ze zouden toch nooit bij hem kunnen komen. Het bleef lange tijd stil daar beneden. Het duurde misschien wel een halve minuut. Hij hield zijn ogen op de twee verre figuurtjes in het weiland gericht. Ze stonden doodstil naar hem omhoog te kijken. 'Goed dan, meneertje Zwaan!' klonk Aries stem weer. 'Ik tel tot tien, en als je dan die vleugels niet gespreid hebt en bent weggevlogen, dan haal ik je wel naar beneden met dit lekkere geweertje! En dat wordt dan de tweede zwaan die ik vandaag schiet! Daar gaan we dan, meneer Zwaan! Een... twee... drie... vier... vijf... zes...!'

Peter bleef roerloos staan. Niets zou hem er nu meer toe kunnen brengen om nog een vin te verroeren.

'Zeven... acht... negen... tien!'

Peter zag het geweer omhoog gaan. De loop was recht op hem gericht. Toen hoorde hij de *krak* van het geweer en de *ziz* van de kogel die rakelings langs zijn hoofd floot. Het was een angstaanjagende ervaring. Maar nog steeds verroerde hij zich niet. Hij zag dat Arie het geweer opnieuw laadde.

'Je laatste kans!' gilte Arie. 'De volgende is raak!'

Peter bleef waar hij was. Hij wachtte. Hij keek naar de jongen die ver beneden hem in het weiland tussen de boterbloemen stond, met de andere jongen ernaast. Het geweer ging opnieuw omhoog tegen de schouder.

Dit keer hoorde hij de *krak* en op hetzelfde moment raakte de kogel hem in zijn heup. Hij voelde geen pijn, maar de kracht ervan was vernietigend. Het was alsof iemand hem met een moker op zijn been beukte en het sloeg allebei zijn voeten van de tak waar hij op stond. Hij graaide met zijn handen om zich vast te houden. De kleine tak, waar hij zich aan vastklampte, boog door en spleet.

Er zijn mensen die, als het ze te veel wordt en het uiterste wat ze kunnen verdragen overschreden wordt, gewoonweg in elkaar zakken en opgeven. Maar er zijn anderen, al zijn 't er niet veel, die om de een of andere reden onoverwinnelijk zijn. Je komt ze tegen in oorlogstijd, maar ook in vreedestijd. Ze bezitten een ontembare geestkracht en niets, pijn noch

martelingen noch de dreiging van de dood, maakt dat ze ooit opgeven.

Kleine Peter Walters was een van deze laatsten. En terwijl hij vocht en spartelde om niet uit de top van de boom te vallen, zag hij plotseling in dat hij ging winnen. Hij keek op en zag een licht over water van het meer schijnen van een zo glinsterende en schitterende schoonheid dat hij er zijn ogen niet van af kon houden. Het licht wenkte hem, lokte hem en hij dook naar dat licht en spreidde zijn vleugels uit.

Drie verschillende mensen meldden dat ze die morgen een grote witte zwaan rond het dorp hadden zien vliegen: een schooljuffrouw die Emmie Maartens heette, een man die bezig was dakpannen te leggen op het dak van de apotheek en die Willem Gerlings heette, en ook een jongen, Jan Bosman, die net zijn modelvliegtuigje aan het uitproberen was op een weijtje in de buurt.

En die ochtend keek mevrouw Walters, die de afwas stond te doen bij het keukenaanrecht, toevallig juist door het raam op het moment dat iets reusachtigs, wits omlaag kwam fladderen op het grasveld in haar achtertuin. Ze rende naar buiten. Ze liet zich op haar knieën vallen naast de kleine in elkaar gezakte gestalte van haar enige zoon. 'O lieveling!' riep ze, buiten zichzelf, terwijl ze haar eigen ogen nauwelijks kon geloven, 'Lieve jongen! Wat is er met je gebeurd?'

'Mijn been doet pijn,' zei Peter, terwijl hij zijn ogen opsloeg. Toen viel hij flauw.

'Je bloedt!' riep ze. Ze tilde hem op en droeg hem naar binnen. Vlug belde ze de dokter en de ziekenauto. En terwijl ze op hulp wachtte, haalde ze een schaar en begon de touwtjes door te knippen waarmee de twee grote zwanenvleugels aan de armen van haar zoon vastzaten.

Uit: Roald Dahl, *Het wonderlijke verhaal van Hendrik Meier en zes andere verhalen*, 2005, Baarn